

V Bruseli 19. 5. 2016
COM(2016) 267 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

Správa o pokroku dosiahnutom v boji proti obchodovaniu s ľuďmi (2016)

**podľa článku 20 smernice 2011/36/EÚ o prevencii obchodovania s ľuďmi a boji proti
nemu a o ochrane obetí obchodovania
{SWD(2016) 159 final}**

I. KONTEXT

Obchodovanie s ľuďmi je kupovanie, predávanie a vykorisťovanie dospelých osôb a detí. Ide o jav, ktorý má zničujúci vplyv na jednotlivcov, spoločnosť a ekonomiku. **Obchodníci s ľuďmi zneužívajú zraniteľnosť ľudí**, ktorá môže byť znásobená faktormi, ako je chudoba, diskriminácia, rodová nerovnosť, násilie páchané na ženách, neexistujúci prístup k vzdelávaniu, etnické konflikty a prírodné katastrofy.

Obchodovanie s ľuďmi je trestným činom, ktorý sa zakladá na dopyte a zisku. Zisky tak v legálnom, ako aj v nelegálnom hospodárstve vyplývajú z komplexného vzájomného vzťahu medzi ponukou a dopytom, ktorý sa musí riešiť, ak chceme obchodovanie s ľuďmi vykorenit'.

Obchodovanie s ľuďmi je hrubé porušenie základných práv a výslovne sa zakazuje v Charte základných práv Európskej únie. Ako trestný čin sa tiež uvádza v článku 83 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Trestné činy uvedené v článku 83 sú známe ako „európske trestné činy“. Ide o mimoriadne závažné trestné činy s cezhraničným rozmerom.

Nevyhnutná je preto spolupráca a koordinácia medzi členskými štátmi, ako sa uvádza v **smernici 2011/36/EÚ o prevencii obchodovania s ľuďmi a boji proti nemu a o ochrane obetí obchodovania**¹ („smernica o boji proti obchodovaniu s ľuďmi“). V článku 20 tejto smernice sa ustanovuje, že s cieľom prispieť ku koordinovanej a konsolidovanej stratégii Únie proti obchodovaniu s ľuďmi členské štáty „odovzdávajú koordinátorovi pre boj proti obchodovaniu s ľuďmi informácie uvedené v článku 19, na základe ktorých koordinátor pre boj proti obchodovaniu s ľuďmi prispieva k podávaniu správ o pokroku dosiahnutom v boji proti obchodovaniu s ľuďmi, ktoré Komisia vypracúva každé dva roky“.

Na tento účel Komisia vymenovala koordinátora EÚ pre boj proti obchodovaniu s ľuďmi, ktorý je zodpovedný za posilnenie koordinácie a konzistentnosti medzi inštitúciami a agentúrami EÚ, členskými štátmi a medzinárodnými aktérmi a za tvorbu nových a zlepšenie existujúcich politík EÚ pre boj proti obchodovaniu s ľuďmi².

Toto je **prvá správa Komisie o boji proti obchodovaniu s ľuďmi od prijatia smernice o boji proti obchodovaniu s ľuďmi**. V súlade s odôvodnením č. 27 a článkom 19 tejto smernice sa správa delí na tri hlavné časti: trendy v obchodovaní s ľuďmi, výsledky špecifických opatrení zameraných proti obchodovaniu s ľuďmi a štatistické údaje poskytnuté členskými štátmi. K správe je priložený pracovný dokument útvarov Komisie³, v ktorom sa uvádzajú podrobné a komplexné faktické informácie, ktoré dopĺňajú informácie obsiahnuté v správe. V správe sa okrem toho skúmajú opatrenia prijaté Komisiou a ďalšími zainteresovanými stranami v rámci **stratégie EÚ na roky 2012 – 2016 zameranej na**

¹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32011L0036>

² https://ec.europa.eu/anti-trafficking/eu-anti-trafficking-coordinator_en

³ SWD(2016) 159.

odstránenie obchodovania s ľuďmi⁴ (ďalej len „stratégia EÚ“). Zistenia v tejto správe sú použité na poukázanie na politické smerovanie Komisie a zohľadnia sa pri vypracúvaní **stratégie boja proti obchodovaniu s ľuďmi na obdobie po roku 2016**, ktorá sa má uverejniť v roku 2016.

Správa sa okrem toho venuje kľúčovým politikám EÚ, ktoré sa obchodovania s ľuďmi týkajú vrátane európskej migračnej agendy⁵, európskeho programu v oblasti bezpečnosti⁶, akčného plánu proti prevádzaniu migrantov (2015 – 2020)⁷, akčného plánu pre ľudské práva a demokraciu (2015 – 2019)⁸, nového rámca pre činnosti EÚ v oblasti rodovej rovnosti a posilnenia postavenia žien v rámci vonkajších vzťahov EÚ na roky 2016 – 2020⁹ a strategického záväzku pre rodovú rovnosť na roky 2016 – 2019¹⁰.

Táto správa sa zameriava na otázky, ktoré podčiarkujú komplexný prístup smernice o boji proti obchodovaniu s ľuďmi a stratégie EÚ. Skúma predovšetkým pokrok vo vykonávaní „troch P“ – trestného stíhania („**prosecution**“) - so zameraním na finančné vyšetrovanie, ochrany („**protection**“) - so zameraním na zriaďovanie vnútroštátnych mechanizmov sprostredkovania a prevencie („**prevention**“) - s dôrazom na opatrenia prijaté členskými štátmi na predchádzanie trestnej činnosti stanovené v článku 18 smernice o boji proti obchodovaniu s ľuďmi).

Správa sa zakladá na informáciách z troch hlavných zdrojov: informácie, ktoré zhromaždili **národní spravodajcovia alebo obdobné mechanizmy (NREM)** a ktoré členské štáty poskytli koordinátorovi pre boj proti obchodovaniu s ľuďmi podľa článkov 19 a 20 smernice o boji proti obchodovaniu s ľuďmi; príspevky organizácií občianskej spoločnosti, ktoré sa zúčastňujú na **platforme občianskej spoločnosti EÚ proti obchodovaniu s ľuďmi**¹¹ a **elektronickej platforme občianskej spoločnosti EÚ**; a informácie, ktoré poskytli relevantné **agentúry EÚ a medzinárodné a regionálne organizácie**.

Informácie poskytnuté členskými štátmi sa vzťahujú najmä na **roky 2011 – 2013**. Správa však takisto obsahuje aktuálnejšie informácie vrátane **štatistických údajov za roky 2013 – 2014**¹².

⁴ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:52012DC0286>

⁵ http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/background-information/docs/communication_on_the_european_agenda_on_migration_en.pdf

⁶ http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/e-library/documents/basic-documents/docs/eu_agenda_on_security_en.pdf

⁷ http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/e-library/documents/policies/asylum/general/docs/eu_action_plan_against_migrant_smuggling_en.pdf

⁸ https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/joint_communication_on_human_rights_and_democracy_en.pdf

⁹ http://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/staff-working-document-gender-2016-2020-20150922_en.pdf

¹⁰ http://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/staff-working-document-gender-2016-2020-20150922_en.pdf

¹¹ Všetky informácie o platforme občianskej spoločnosti EÚ sú dostupné na príslušnom webovom sídle Komisie: <http://ec.europa.eu/anti-trafficking/>.

¹² V decembri 2015 bola členským štátom zaslaná osobitná žiadosť o štatistické údaje za roky 2013 a 2014.

II. TRENDY A VÝZVY V OBLASTI BOJA PROTI OBCHODOVANIU S ĽUĎMI V EÚ

Určenie presného rozsahu komplexnej trestnej činnosti obchodovania s ľuďmi na úrovni EÚ je obtiažne z dôvodu jej prepojenia s inou trestnou činnosťou a rozdielmi vo vnútroštátnych právnych predpisoch. Komisia v posledných rokoch prostredníctvom Eurostatu zhromažďovala relevantné štatistiky. Posledná správa Eurostatu o obchodovaní s ľuďmi¹³ bola uverejnená v roku 2015 a vzťahuje sa na roky 2010 – 2012.

Trendy rozpoznateľné v štatistických údajoch za roky **2013 – 2014**¹⁴, ktoré poskytli členské štáty na účely tejto správy, sú konzistentné s trendmi v predchádzajúcom období. Je dôležité zdôrazniť, že tieto údaje sa vzťahujú na „registrované obete“ (identifikované alebo predpokladané)¹⁵. Vzhľadom na komplexnosť tohto fenoménu však existujú opodstatnené dôvody predpokladať, že skutočný počet obetí obchodovania s ľuďmi v EÚ je skutočne podstatne vyšší.

- Celkovo bolo evidovaných **15 846 „registrovaných obetí“** (zistených a domnelých) obchodovania s ľuďmi v EÚ.
- Najrozšírenejším zostáva obchodovanie s ľuďmi na účely **sexuálneho vykorisťovania** (67 % registrovaných obetí), za ktorým nasleduje obchodovanie s ľuďmi na účely pracovného vykorisťovania (21 % registrovaných obetí). Zvyšných 12 % obetí obchodovania s ľuďmi bolo zaregistrovaných ako obeť obchodovania s ľuďmi na účely iných foriem zneužívania.
- Viac ako tri štvrtiny registrovaných obetí tvorili ženy (76 %).
- Aspoň 15 % zaznamenaných obetí boli deti¹⁶.
- **65 %** registrovaných obetí tvorili **občania EÚ**.
- Pokiaľ ide o registrované obeť, ktoré **sú štátnymi príslušníkmi členských štátov EÚ, 5 štátov s najviac registrovanými obetami** v rokoch 2013 až 2014 boli Rumunsko, Bulharsko, Holandsko, Maďarsko a Poľsko. Išlo o tie isté krajiny ako v období rokov 2010 – 2012.

¹³ [https://ec.europa.eu/anti-](https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/eurostat_report_on_trafficking_in_human_beings_-_2015_edition.pdf)

[trafficking/sites/antitrafficking/files/eurostat_report_on_trafficking_in_human_beings_-_2015_edition.pdf](https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/eurostat_report_on_trafficking_in_human_beings_-_2015_edition.pdf)

¹⁴ Údaje na účely tejto správy sa zhromažďovali priebežne a zjednodušeným spôsobom po uverejnení dvoch pracovných dokumentov Eurostatu o obchodovaní s ľuďmi a ešte pred akýmkoľvek iným budúcim oficiálnym zberom údajov. Viac informácií o tom, ako Komisia zbiera údaje o obchodovaní s ľuďmi, je možné nájsť v štatistickom pracovnom dokumente Eurostatu „Obchodovanie s ľuďmi“, vydanie 2015.

¹⁵ V súlade s vymedzením tohto pojmu v smernici o obchodovaní s ľuďmi, pojem „identifikované obeť“ odkazuje na osobu, ktorá bola príslušnými orgánmi formálne identifikovaná ako obeť obchodovania s ľuďmi. Pojem „predpokladaná obeť“ sa používa pre obeť obchodovania s ľuďmi, ktoré spĺňajú kritériá smernice EÚ, ale neboli formálne identifikované príslušnými orgánmi ako obeť alebo odmietli byť formálne a právne identifikované ako obeť obchodovania s ľuďmi. Niektoré členské štáty zaradili do zberu údajov obidve kategórie, zatiaľ čo iné zahrnuli iba jednu z týchto dvoch kategórií.

¹⁶ Na základe čiastočných údajov rozčlenených podľa veku, ktoré poskytli členské štáty.

- Pokiaľ ide o registrované obete, ktoré **nie sú štátnymi príslušníkmi členských štátov EÚ**, medzi **5 štátov s najvyšším počtom registrovaných obetí** patrili Nigéria, Čína, Albánsko, Vietnam a Maroko.
- V súvislosti s trestným činom obchodovania s ľuďmi bolo vo formálnom kontakte s políciou alebo systémom trestného súdnictva¹⁷ **6 324** osôb¹⁸.
- Celkovo bolo v EÚ zaznamenaných **4 079** prípadov trestného stíhania a **3 129** rozsudkov uznania viny za obchodovanie s ľuďmi v EÚ.

Podrobnejšiu analýzu štatistických údajov je možné nájsť v pracovnom dokumente útvarov Komisie, ktorý je priložený k tejto správe.

Z medziročného porovnania údajov vyplýva, že celkový počet registrovaných obetí v rokoch 2013 – 2014 je nižší ako počet uvedený v pracovnom dokumente Eurostatu týkajúcom sa rokov 2010 – 2012 (8 034 v roku 2013 a 7 812 v roku 2014 v porovnaní s 9 710 v roku 2010, 9 438 v roku 2011 a 10 998 v roku 2012). Hoci použité metódy zberu údajov boli v oboch obdobiach podobné, v tomto štádiu by nebolo vhodné porovnávať údaje ani medzi dvoma zbermi, ani medzi jednotlivými rokmi z dôvodu možných rozdielov v metódach zaznamenávania a právnych definíciách. Z tohto dôvodu je potrebné skúmať a ďalej analyzovať rozpory, pokiaľ ide o celkové ročné údaje, a najmä dôvody, prečo bolo zaregistrovaných menej obetí obchodovania. Okrem toho, konzistentnosť z hľadiska krajín pôvodu obetí, ako aj ich cieľových krajín, foriem vykorisťovania a veku a pohlavia obetí v rámci päťročného obdobia (2010 – 2014) ukazuje, že situácia sa napriek úsiliu nezmenila¹⁹.

Na základe uvedeného je dôležité, aby **členské štáty nadalej vyvíjali úsilie o zlepšenie zberu údajov o obchodovaní s ľuďmi (rozčlenených podľa veku a pohlavia) na účely monitorovania tohto javu**. Zber údajov je rovnako dôležitý pre meranie vplyvu opatrení na boj proti obchodovaniu s ľuďmi. Konzistentnosť štatistických trendov v uvedených dvoch obdobiach naznačuje, že **členské štáty by mali zintenzívniť úsilie o vyšetrenie trestných činov, stíhanie páchatel'ov a identifikáciu potenciálnych obetí**. Komisia sa zaviazala podporovať členské štáty v tomto úsilí. Jej podpora bude zahŕňať vydávanie lepších usmernení a zber údajov o dodatočných ukazovateľoch v záujme vyššej spoľahlivosti a porovnateľnosti údajov.

Trendy vo formách vykorisťovania

Obchodovanie s ľuďmi je sociálny jav, ktorý má mnoho foriem. Mení sa a rozvíja, často na základe dopytu a invencie obchodníkov. Zoznam foriem vykorisťovania uvedený v smernici

¹⁷ Môže zahŕňať osoby podozrivé, zadržané alebo upozornené s ohľadom na trestný čin na vnútroštátnej úrovni. Vymedzenie je možné nájsť v metadátovej databáze Eurostatu pre trestné činy a trestné súdnictvo v rámci metadátovej štruktúry Euro SDMX (ESMS) http://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/crim_esms.htm.

¹⁸ Nie všetky členské štáty poskytli údaje o trestnoprávnom konaní. Navyše, hoci väčšina členských štátov odkazuje na jednotlivcov, niektoré členské štáty odkazujú na prípady alebo trestné činy a nie na jednotlivé osoby.

¹⁹ Tieto zistenia sa odzrkadľujú aj v [situačnej správe Europolu: Obchodovanie s ľuďmi v EÚ](#), február 2016.

o boji proti obchodovaniu s ľuďmi nie je taxatívny, aby bolo do vymedzenia pojmu obchodovania s ľuďmi možné zaradiť nové formy vykorisťovania.

Členské štáty a ďalší aktéri by mali vyčleniť primerané finančné prostriedky na potlačanie obchodovania s ľuďmi, aby bolo možné účinne bojovať proti všetkým formám obchodovania s ľuďmi vrátane nových foriem a zabezpečiť monitorovanie trendov v obchodovaní s ľuďmi.

- **Obchodovanie s ľuďmi na účely sexuálneho vykorisťovania**

Obchodovanie s ľuďmi na účely sexuálneho vykorisťovania je stále zďaleka najrozšírenejšou formou obchodovania s ľuďmi v EÚ. Podľa štatistických údajov za roky 2013 – 2014 bolo zaregistrovaných 10 044 obetí (67 % z celkového počtu registrovaných obetí) tohto druhu vykorisťovania, ktoré v prvom rade postihuje ženy a dievčatá (95 % registrovaných obetí), i keď viaceré členské štáty oznámili zvýšenie počtu mužských obetí. Väčšina obetí sa nachádza v sexuálnom priemysle. Z dostupných informácií vyplýva, že obchodníci s ľuďmi v čoraz väčšom rozsahu prechádzajú od viditeľných k menej viditeľným formám obchodovania s ľuďmi na účely sexuálneho vykorisťovania a že zneužívajú postavenie „samostatne zárobkovo činných osôb“.

Podľa Europolu je „v krajinách, v ktorých je prostitúcia legalizovaná a regulovaná, možné, že práca v sexuálnom odvetví je ovplyvňovaná dopytom po lacnej pracovnej sile“ a v týchto krajinách „je pre obchodníkov omnoho ľahšie využívať právne prostredie s cieľom zneužiť ich obeť“²⁰. Aj v tejto súvislosti sa model mení posunom od viditeľných k menej viditeľným formám prostitúcie.

Z údajov zozbieraných na účely tejto správy vyplýva, že napriek dosiaľ vynaloženému úsiliu sa obchodovanie s ľuďmi na účely sexuálneho vykorisťovania nerieši efektívne a jeho rozsah sa neznížil. Členské štáty by mali **pokračovať v úsilí o potlačanie obchodovania s ľuďmi na účely sexuálneho vykorisťovania a toto úsilie ešte zintenzívniť**.

- **Obchodovanie s ľuďmi na účely pracovného vykorisťovania**

Viacero členských štátov oznámilo, že obchodovanie s ľuďmi na účely pracovného vykorisťovania je na vzostupe (21 % všetkých registrovaných obetí). Členské štáty taktiež nahlasujú zvýšený počet mužských obetí tohto druhu obchodovania s ľuďmi, napríklad v odvetví poľnohospodárstva. Štatistické údaje za roky 2013 – 2014 ukazujú, že 74 % zaznamenaných obetí pracovného vykorisťovania tvorili muži²¹.

Obchodníci s ľuďmi využívajú medzery v presadzovaní alebo kontrole právnych predpisov týkajúcich sa pracovných povolení, víz, pracovných práv a pracovných podmienok. Obchodovanie s ľuďmi na účely pracovného vykorisťovania nie je v EÚ v žiadnom prípade

²⁰ Tamtiež.

²¹ Podľa členských štátov sú hlavnými odvetviami, v ktorých sú vykorisťované mužské obeť, tieto: poľnohospodárstvo, stavebníctvo, hoteliérstvo a stravovacie služby, výroba a práce v domácnosti. Ženské obeť sú primárne zneužívané v odvetví prác v domácnosti.

novým javom a v dôsledku hospodárskej krízy sa dopyt po lacnej pracovnej sile zvýšil²², pričom ľudia sa stávajú predmetom obchodovania smerom do EÚ a v rámci nej a vykonávajú neplatenú alebo veľmi slabo platenú prácu v životných a pracovných podmienkach, v ktorých sa nerešpektuje ich ľudská dôstojnosť.

Domáce nevoľníctvo je formou obchodovania s ľuďmi na účely pracovného vykorisťovania, ktorú je mimoriadne ťažké odhaliť. Postihuje v prvom rade ženy a dievčatá. Keďže k nemu dochádza v súkromných domácnostiach, obeť sú často izolované a majú len obmedzené alebo žiadne možnosti na nahlásenie zneužívania alebo únik z neho.

Hoci je dôležité zdôrazniť, že nie všetko vykorisťovanie na pracovnom trhu EÚ je výsledkom obchodovania s ľuďmi, určitá jeho časť môže byť. V týchto prípadoch sa **musia všetky obeť obchodovania s ľuďmi na účely pracovného vykorisťovania riadne identifikovať a musí sa im poskytnúť pomoc.**

- **Obchodovanie s ľuďmi na účely iných foriem zneužívania**

Podľa štatistických údajov za obdobie 2013 – 2014 predstavujú iné formy vykorisťovania 12 % z celkového počtu obetí.

Medzi iné formy vykorisťovania, o ktorých informujú členské štáty, patrí: obchodovanie s ľuďmi na účely núteného žobrania, trestnej činnosti, núteného manželstva, účelového manželstva alebo odoberania orgánov, obchodovanie s dojčatami a malými deťmi na účely adopcie, obchodovanie s tehotnými ženami na účely predaja ich novorodencov, obchodovanie s ľuďmi na účely produkcie konope a obchodovanie s ľuďmi na účely pašovania alebo predaja drog.

Členské štáty takisto nahlasujú prípady, keď sa ľudia stávajú obeťami **viacerých foriem zneužívania**, napríklad ak sú predmetom obchodovania tak na účely práce, ako aj na účely sexuálneho zneužívania alebo obchodovania na účely pracovného vykorisťovania, pričom sú nútené páchať trestnú činnosť.

Zo správ členských štátov vyplýva, že **stúpa počet prípadov vykorisťovania ľudí s telesnými, duševnými a vývojovými postihnutiami**. Nárast bol zaznamenaný aj v **obchodovaní s ľuďmi rómskeho pôvodu na účely núteného žobrania**. Obeť obchodovania s ľuďmi sa využívajú aj ako **drogoví kuriéri**, pri **pestovaní konope** alebo na páchanie **podvodov v oblasti dávok**. Členské štáty takisto nahlásili, že **tehotné ženy sú nútené predávať svojich novorodencov**.

Členské štáty v kontexte obchodovania s ľuďmi čoraz častejšie nahlasujú nútené²³ a účelové manželstvá. Podľa Europolu je možné očakávať, že súčasná migračná a utečenecká

²² Podľa situačnej správy Europolu „Obchodovanie s ľuďmi v EÚ“ z februára 2016.

²³ Je potrebné brať do úvahy, že členské štáty používajú odlišnú terminológiu, často však odkazujú na podobné javy, najmä pokiaľ ide o účelové manželstvá. Pokiaľ ide o vymedzenia pojmov použité v právnych predpisoch EÚ o voľnom pohybe občanov EÚ, pozri Príručku k riešeniu problému údajných účelových manželstiev uzatvorených medzi občanmi EÚ a príslušníkmi krajín nepatriacich do EÚ v kontexte právnych

kríza povedie k väčšiemu počtu nútených manželstiev v dôsledku zvýšenej snahy migrantov a žiadateľov o azyl získať oprávnený pobyt²⁴.

Trendy v oblasti obchodovania s deťmi

Podľa údajov členských štátov je obchodovanie s deťmi jedným z trendov, ktoré sa v EÚ zvyšujú najprudšie. Štatistické údaje za roky 2013 – 2014 ukazujú, že z 15 846 registrovaných obetí obchodovania s ľuďmi v EÚ bolo najmenej 2 375 detí²⁵.

Siete obchodujúce s ľuďmi sa zameriavajú na sociálne a ekonomicky znevýhodnené rodiny, ktoré vovedú do dlhu, ktorý tieto rodiny nemôžu splatiť. V tomto kontexte sa deti rodičom odoberú na splatenie dlhu.

Deti sú jednou z najzraniteľnejších skupín, na ktoré sa obchodníci ľuďmi zameriavajú. Organizované zločinecké skupiny obchodujú s deťmi z dôvodu, že je ľahké ich získať a rýchlo nahradiť²⁶. Hoci obchodovanie s deťmi zväčša nesúvisí s migráciou, zo získaných informácií vyplýva, že tento jav ešte zhoršil prebiehajúcou migračnou krízou, počas ktorej sa počet detí prichádzajúcich do EÚ zvýšil exponenciálne²⁷. Značná časť týchto detí je bez sprievodu, cestuje do EÚ a v rámci nej bez zodpovednej dospelšej osoby alebo je ponechaná bez sprievodu po vstupe do EÚ.

Čoraz väčším problémom je identifikovanie detí, ktoré sú obeťami obchodovania, a zistenie ich pravej totožnosti, keďže ich zraniteľnosť z nich pre obchodníkov robí prednostný cieľ.

Na vzostupe je obchodovanie s deťmi na účely nútenej trestnej činnosti a sexuálneho vykorisťovania. Detským obetiam hrozí nielen to, že sa stanú predmetom opätovného obchodu, ale aj **druhotná viktimizácia** – skutočnosť, že sa s nimi zaobchádza ako s páchatelmi trestnej činnosti a nie ako s obeťami obchodovania s ľuďmi²⁸.

Komisia odporúča, aby sa vynakladalo zosúladené a koordinované úsilie s cieľom zabrániť obchodovaniu s deťmi, znížiť zraniteľnosť ohrozených detí, poskytnúť primeranú podporu detským obetiam a zabezpečiť začlenenie rozmeru ochrany detí do všetkých opatrení zameraných na deti, najmä posilnením integrovaných systémov ochrany dieťaťa a ich cezhraničnej spolupráce.²⁹

predpisov EÚ týkajúcich sa voľného pohybu občanov EÚ, SWD(2014) 284, http://ec.europa.eu/justice/citizen/files/swd_2014_284_sk.pdf.

²⁴ Situačná správa Europolu: Obchodovanie s ľuďmi v EÚ, február 2016.

²⁵ Údaj o veku bol k dispozícii len v prípade 13 841 z 15 846 registrovaných obetí. Skutočný počet preto môže byť vyšší.

²⁶ [Europol, Intelligence Notification, Child trafficking for exploitation in forced criminal activities, 2014.](#)

²⁷ UNHCR, <http://data.unhcr.org/mediterranean/regional.php>, 22/12/2015.

²⁸ Tamtiež.

²⁹ Ďalšie informácie je možné nájsť v štúdiu Komisie týkajúcej sa vysokorizikových skupín http://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/study_on_children_as_high_risk_groups_of_trafficking_in_human_beings_0.pdf

Trendy v obchodovaní s ľud'mi a organizovaná trestná činnosť

Obchodovanie s ľud'mi je **zvyčajne spojené s organizovanou trestnou činnosťou**, hoci v niektorých prípadoch sa malý počet obetí vykorisťuje na miestnej úrovni a **jednotliví páchatelia konajú s obmedzenou mierou organizácie**. Zločinecké skupiny zapojené do obchodovania s ľud'mi sú charakteristické svojou voľnou organizáciou a flexibilitou, ako aj schopnosťou rýchlo sa prispôbiť meniacim sa podmienkam, pričom sú spojené na základe príbuzenstva alebo etnickej príslušnosti. Úlohy členov sú často vzájomne zameniteľné a skupiny vo všeobecnosti pôsobia vo viacerých krajinách.³⁰

Obchodovanie s ľud'mi si ako závažná forma organizovanej trestnej činnosti a významná bezpečnostná hrozba vyžaduje **koordinovanú a cieleňú politickú reakciu na úrovni EÚ**, ako sa uvádza v **Európskom programe v oblasti bezpečnosti**. Táto reakcia by mala zahŕňať aj **riešenie inej súvisiacej trestnej činnosti**, ako je falšovanie dokumentov, obchodovanie s drogami, počítačová kriminalita, detská pornografia, pašovanie migrantov a podvody v oblasti dávok. **Prítomnosť tejto súvisiacej trestnej činnosti často znamená, že obchodovanie s ľud'mi ako také sa nevyšetruje ani neeviduje**³¹. Neustále sa vyvíjajúce formy obchodovania s ľud'mi a schopnosť obchodníkov s ľud'mi prispôbiť sa novým situáciám vedie k ešte ťažšiemu vyšetrovaniu tejto trestnej činnosti a ešte ťažšiemu stíhaniu jej páchatel'ov.

Trendy v obchodovaní s ľud'mi v kontexte migrácie a azylu

Podľa nedávneho oznámenia Komisie o stave vykonávania prioritných opatrení v rámci európskej migračnej agendy³² existujú presvedčivé dôkazy, že **zločinecké skupiny zapojené do obchodovania s ľud'mi zneužili migračnú krízu na to, aby sa mohli zamerať na najzraniteľnejšie osoby, najmä ženy a deti**. Obchodníci s ľud'mi čoraz viac zneužívajú azylové systémy, ktoré nie sú vždy spojené s vnútroštátnymi mechanizmami sprostredkovania. Zaznamenaný bol **znepokojujúco prudký nárast počtu nigérijských žien a dievčat** odchádzajúcich z Líbye (4 371 v období od januára do septembra 2015 v porovnaní s 1 008 v predchádzajúcom roku, z čoho 80 % sa podľa odhadov IOM Taliansko stalo obeťami obchodovania s ľud'mi)³³ a celkovo existujú obavy z existencie čoraz väčšieho rizika obchodovania s ľud'mi na účely sexuálneho vykorisťovania.

Ako jeden z nástrojov na riešenie migračnej krízy v roku 2015 EÚ významne posilnila spoluprácu s tretími krajinami, pričom obchodovanie s ľud'mi je jednou z hlavných oblastí spolupráce s africkými krajinami, krajinami západného Balkánu a Tureckom.

³⁰ Situačná správa Europolu: Obchodovanie s ľud'mi v EÚ, február 2016.

³¹ Tamtiež.

³² http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/proposal-implementation-package/docs/managing_the_refugee_crisis_state_of_play_20160210_en.pdf

³³ IOM Taliansko, http://www.italy.iom.int/index.php?option=com_content&task=view&id=341&Itemid=46.

Mala by sa zabezpečiť koordinácia v teréne v rámci prístupu založeného na „hotspotoch“ medzi všetkými aktérmi zapojenými do preverovania, odberu odtlačkov prstov, identifikácie a registrácie štátnych príslušníkov tretích krajín a v rámci iných prvotných prijímacích zariadení s cieľom rýchlo identifikovať a odovzdávať obeť obchodovania s ľuďmi a poskytovať primeranú úroveň starostlivosti a ochrany. Pracovníkom v prvej línii by sa v tejto súvislosti mala poskytnúť primeraná odborná príprava³⁴.

Trendy vo využívaní internetu a nových technológií

Internet a nové technológie umožňujú organizovaným zločineckým skupinám prístup k veľkému množstvu potenciálnych obetí, skrývať svoju činnosť a páchať širokú škálu trestných činov v kratšej lehote a v oveľa väčšom rozsahu ako kedykoľvek predtým. Členské štáty uvádzajú, že **nábor mnohých obetí obchodovania s ľuďmi, najmä na účely sexuálneho a pracovného vykorisťovania, prebehol online.**

Je potrebné prijať opatrenia s cieľom **predchádzať využívaniu nových technológií** ako nástroja na nábor obetí obchodovania s ľuďmi **a takéto využívanie riešiť**.

III. VÝSLEDKY OPATRENÍ V OBLASTI BOJA PROTI OBCHODOVANIU S ĽUĎMI

Väčšina členských štátov zdôraznila, že **je zložité zmerať výsledky a dosah opatrení proti obchodovaniu s ľuďmi**. Len málo z nich však vypracovalo príslušné ukazovatele alebo zhodnotilo svoje národné stratégie a akčné plány.

Komisia sa domnieva, že pre zabezpečenie účinných, pokrokových politík a opatrení je veľmi dôležité **systematicky vyhodnocovať stratégie a akčné plány členských štátov a merať výsledky a dosah prijatých opatrení**.

Táto časť správy sa zameriava na hlavné opatrenia prijaté členskými štátmi v troch kľúčových tematických oblastiach stanovených v smernici o boji proti obchodovaniu s ľuďmi a v stratégii EÚ. Tieto oblasti sa ďalej rozoberajú v pracovnom dokumente útvarov Komisie priloženom k tejto správe. Pracovný dokument útvarov Komisie obsahuje aj príklady z členských štátov a opatrenia, ktoré v príslušných oblastiach prijala Komisia.

1. Trestné právo, vyšetrovanie a trestné stíhanie

Zvýšenie počtu vyšetrovaní a trestných stíhaní prípadov obchodovania s ľuďmi je jednou z hlavných priorít právneho a politického rámca EÚ.

³⁴ Pozri [Usmernenia pre identifikáciu obetí obchodovania s ľuďmi, určené najmä konzulárnym službám a pohraničnej stráži](#), Európska komisia, 2013.

Počet trestných stíhaní a rozsudkov uznania viny zostáva znepokojujúco nízky, najmä s ohľadom na počet identifikovaných obetí. Hoci vyšetrovania v tejto oblasti vyžadujú na zaistenie uznania viny rozsiahly súbor dôkazov, z informácií získaných na účely tejto správy vyplýva, že členské štáty nevyužívajú dostatočne účinné vyšetrovacie nástroje. Finančné vyšetrovania sa väčšinou vedú na individuálnom základe a často sa obmedzujú na vymáhanie majetku³⁵. To je v rozpore s normami finančnej akčnej skupiny (FATF)³⁶ a odporúčaniami Rady³⁷.

Konštatovalo sa tiež, že tak pred trestným konaním, ako aj počas neho dochádza k nadmernému zaťaženiu obetí. Niektoré informácie naznačujú, že **obetiam je na policajných staniach často odopieraná pomoc alebo sú nesprávne identifikované ako páchatelia a následne stíhané a odsudzované**.

Získané informácie preukazujú úsilie o organizáciu **spoločných vyšetrovaní a vytváranie spoločných vyšetrovacích tímov a pozitívne skúsenosti získané z týchto vyšetrovaní a tímov**, spolu s vyššou mierou cezhraničnej spolupráce v tejto oblasti.

Informácie tiež zdôrazňujú praktické problémy spojené so **zhabaním a konfiškáciou** v prípadoch týkajúcich sa obchodovania s ľuďmi vrátane **problémov pri odhaľovaní príjmov pochádzajúcich z trestnej činnosti** a neefektívnej medzinárodnej spolupráce v prípadoch, keď boli peniaze odoslané do krajiny mimo EÚ. Z informácií vyplýva, že **finančné vyšetrovania** vedú k väčšiemu počtu zhabaní a preto k väčšej miere konfiškácie.

Obchodníci často **zneužívajú legálne obchodné štruktúry na zatajenie svojej nezákonnej činnosti**. V smernici o boji proti obchodovaniu s ľuďmi sa vytvárajú právne záväzky pre podniky, konkrétne zodpovednosť a sankcie pre právnické osoby za obchodovanie s ľuďmi (článok 5). Hoci obchodná činnosť môže tak prispievať k pretrvávaniu obchodovania s ľuďmi, ako aj k jeho odstráneniu, väčšina obchodných spoločností si nie je vedomá príslušných prepojení a **len v niekoľkých členských štátoch došlo k trestnému stíhaniu právnických osôb, ako sa vyžaduje v článku 5**.

Informácie zhromaždené Komisiou jasne ukazujú, že je dôležité, aby členské štáty **zintenzívnili úsilie o zvýšenie počtu vyšetrovaní a trestných stíhaní a aby sa znížilo zaťaženie obetí a ich svedeckých výpovedí na účely zhromažďovania dôkazov počas trestných konaní**. Členské štáty by tak mohli urobiť prostredníctvom **pravidelnej a cielenej odbornej prípravy pre vyšetrovateľov, prokurátorov a sudcov a prostredníctvom systematického využívania finančného vyšetrovania** [v súlade s odporúčaniami finančnej akčnej skupiny (FATF)] a iných účinných nástrojov vyšetrovania založených na spravodajskej činnosti, ktoré môžu poskytnúť rôznorodosť dôkazového materiálu, ktorý sa

³⁵ Táto otázka je rozpracovaná v sprievodnom pracovnom dokumente útvarov Komisie.

³⁶ Finančná akčná skupina (FATF) je medzivládny orgán, ktorý v roku 1989 zriadili ministri krajín, ktoré patria do jeho jurisdikcie.

³⁷ Všetky členské štáty EÚ boli vyhodnotené v oblasti finančnej trestnej činnosti a finančného vyšetrovania v rokoch 2008 a 2011 v rámci 5. kola vzájomného hodnotenia EÚ.

použije spolu so svedeckou výpoveďou obete. Na účinné potlačanie tejto trestnej činnosti by takisto mali vyčleniť dostatočné finančné a ľudské zdroje.

2. Identifikácia, ochrana a pomoc

Jadrom právnych predpisov a politiky EÚ v oblasti boja proti obchodovaniu s ľuďmi je prístup zameraný na obeť. Vyjadruje sa vytvorením vhodných mechanizmov na včasnú identifikáciu obetí a pomoc a podporu, a to v spolupráci s príslušnými podpornými organizáciami.

Poskytovanie bezpodmienečného prístupu k pomoci, podpore a ochrane obetí zostáva pre väčšinu členských štátov výzvou. Obchodovanie s ľuďmi je naďalej „neviditeľným trestným činom“, **keďže počet identifikovaných obetí zostáva nízky. Mnohé obeť obchodovania s ľuďmi sú neidentifikované a nemôžu preto vykonávať svoje práva.** Boli vyjadrené obavy týkajúce sa **zaobchádzania s obeťami v priebehu trestného konania**, počas ktorého môžu byť vystavené zastrášaniam a druhej viktimizácii.

Pomoc a podpora poskytované na základe pohlavia a veku sú stále nedostatočné a chýbajú služby pre mužské obeť obchodovania s ľuďmi. Ubytovacie zariadenia nie sú vždy vybavené tak, aby uspokojovali potreby obetí, a mnoho detí a dospelých takéto nedostatočne vybavené zariadenia opustí.

Hoci členské štáty poskytujú informácie o opatreniach týkajúcich sa detí, miera sprostredkovania detských obetí zostáva nízka a postupy pri hľadaní trvalých riešení sú nedostatočné. Pretrvávajú problémy s menovaním opatrovníkov pre detské obeť a široká škála rôznych postupov v celej EÚ pridáva systému na zložitosti, najmä v cezhraničných situáciách.

Osobitné opatrenie plánované v stratégii EÚ, ktoré Rada potvrdila vo svojich záveroch,³⁸ vyzýva členské štáty, aby zaviedli alebo aktualizovali **vnútroštátne mechanizmy sprostredkovania s cieľom koordinovať aktérov zapojených do identifikácie, pomoci, ochrany a opätovného začlenenia.** Podľa informácií Komisie **formalizovala svoje vnútroštátne mechanizmy sprostredkovania viac ako polovica členských štátov**³⁹. Hoci sa v stratégii EÚ vyžaduje prístup založený na integrovanom systéme ochrany dieťaťa, **zapojenie subjektov pôsobiacich v oblasti ochrany detí do mechanizmov sprostredkovania zostáva obmedzené.** Členské štáty uvádzajú, že od zavedenia mechanizmov sa zvýšila kvalita služieb poskytovaných obeťam. Meranie ich celkového dosahu však zostáva obtiažne.

³⁸ Rada Európskej únie vo svojich záveroch, v ktorých sa uvítala stratégia EÚ, členské štáty vyzvala, aby „vypracovali a aktualizovali funkčné vnútroštátne mechanizmy sprostredkovania dohodnuté v rámci cyklu politiky EÚ, ktoré opisujú postupy na lepšiu identifikáciu, sprostredkovanie, ochranu obetí a pomoc týmto obeťam a zahŕňajú všetky relevantné verejné orgány a občiansku spoločnosť“, http://ec.europa.eu/anti-trafficking/eu-policy/council-conclusions-new-eu-strategy_en.

³⁹ Belgicko, Bulharsko, Chorvátsko, Cyprus, Česká republika, Dánsko, Grécko, Írsko, Litva, Maďarsko, Malta, Poľsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovensko, Španielsko, Spojené kráľovstvo.

Pre obeť, s ktorými sa obchoduje mimo ich krajiny pôvodu, je tiež nevyhnutná **nadnárodná spolupráca** vrátane **nadnárodných mechanizmov sprostredkovania**. V tejto súvislosti zohráva **Schengenský informačný systém** významnú úlohu pri cezhraničnej výmene informácií o obetiach obchodovania s ľuďmi a osobách, ktoré ich vykorisťujú, keďže ide o hlavnú databázu na evidenciu nezvestných osôb v celej Európe. **Budúci systém vstup/výstup** umožní odhaliť a identifikovať štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sú obeťami obchodovania s ľuďmi, prostredníctvom uchovania údajov o vstupoch a výstupoch osôb, a to tak osôb oslobodených od vízovej povinnosti oslobodení, ako aj držiteľov víz.

So všetkými obeťami sa musí zaobchádzať rovnako a členské štáty by mali vyvinúť rovnaké úsilie na identifikáciu a ochranu obetí všetkých foriem vykorisťovania, ako aj pomoc týmto obetiam. Obete musia byť stredobodom politiky boja proti obchodovaniu s ľuďmi. Nemala by sa zanedbávať žiadna z foriem vykorisťovania a potreby obetí by sa mali uspokojovať na základe individuálneho posúdenia.

K obetiam sa musí pristupovať predovšetkým ako k **držiteľom práv** a musia byť schopné chápať a uplatňovať svoje práva. Komisia v tejto súvislosti odporúča, aby sa na vnútroštátnej úrovni prijali všetky vhodné opatrenia na zabezpečenie **včasnej identifikácie obetí obchodovania**, v súlade s povinnosťou poskytnúť pomoc a podporu, hneď ako je možné sa odôvodnene domnievať, že sú obeťami. Kľúčovým krokom v tomto smere je **formalizácia alebo zriadenie vnútroštátnych mechanizmov sprostredkovania**. Tieto mechanizmy by sa mali pravidelne a zmysluplne **monitorovať a hodnotiť v spolupráci s občianskou spoločnosťou a akademickou obcou**.

V prípade detských obetí obchodovania s ľuďmi by sa mal prijať **integrováný prístup k ochrane detí**. Tento by mal byť založený na normách Dohovoru OSN o právach dieťaťa vrátane najlepších záujmov dieťaťa a posilnenia systémov poručníctva. Napokon, **vytvorenie zápisov o nezvestných deťoch v Schengenskom informačnom systéme** je kľúčovým krokom na zabezpečenie včasnej identifikácie detských obetí.

3. Prevenia

Vyšetrovanie, trestné stíhanie a uznanie viny páchatel'ov sú základnými nástrojmi na riešenie obchodovania s ľuďmi. Tieto nástroje však vstupujú do hry až vtedy, keď bol trestný čin spáchaný a obeť utrpeli závažné porušenie ich základných práv. Odstránenie obchodovania s ľuďmi je možné len vtedy, **ak sa činu predíde** prostredníctvom všetkých dostupných nástrojov na úrovni EÚ a na vnútroštátnej úrovni.

Preveniu je potrebné zasadiť do širšieho kontextu trestného činu, ktorý založený na zisku a dopyte. **Prístup založený na ľudských právach by mal zabezpečiť, aby osoby, ktoré majú z trestnej činnosti zisk a obeť vykorisťujú, boli postavené pred súd.**

Členské štáty informovali o **rozsiahlych preventívnych opatreniach** v súlade s článkom 18 smernice o boji proti obchodovaniu s ľuďmi, ako sú odborná príprava a zvyšovanie povedomia. Uvádza sa, že **v nadväznosti na odbornú prípravu pracovníkov v prvej línii**

došlo k nárastu miery odhaľovania prípadov obchodovania s ľuďmi. Málo je však známe o skutočnom vplyve týchto opatrení v oblasti dopytu a prevencie.

Získané informácie sa venujú aj **ad hoc povahe vzdelávacích aktivít, nedostatku špecializovanej odbornej prípravy a rodového prístupu a prístupu zameraného na dieťa.** Je tiež dôležité zdôrazniť potrebu cielených vzdelávacích činností, **najmä odbornej prípravy týkajúcej sa špecifických aspektov jednotlivých foriem obchodovania s ľuďmi.**

Členské štáty okrem toho poukazujú na **úlohu súkromného sektora pri prevencii obchodovania s ľuďmi.**

Kriminalizácia využívania služieb poskytovaných obeťami

Rozmer problematiky, na ktorý sa členské štáty zamerali menej, sú legislatívne zmeny zamerané na užívateľov služieb poskytovaných obeťami obchodovania s ľuďmi, ako sa odporúča v článku 18 ods. 4 smernice o boji proti obchodovaniu s ľuďmi. V súčasnosti približne **polovica členských štátov posudzuje využívanie služieb poskytovaných obeťami obchodovania s ľuďmi s vedomím, že ide o obeť obchodovania, ako trestný čin**⁴⁰.

V smernici o sankciách voči zamestnávateľom⁴¹, ktorá má podobný, ale užší rozsah pôsobnosti, sa už stanovilo, že členské štáty musia ukladať trestné sankcie zamestnávateľom, ktorí využívajú prácu alebo služby neoprávnene sa zdržiavajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín s vedomím, že ide o obeť obchodovania s ľuďmi. Existuje preto jasná potreba zaistiť konzistentnosť a odstrániť akékoľvek existujúce právne medzery, ktoré môžu viesť k beztrestnosti.

V mnohých prípadoch sa kriminalizácia užívateľov služieb poskytovaných obeťami obchodovania s ľuďmi týka prostitúcie. V prípade detskej prostitúcie pomáha nepriamo; v boji proti obchodovaniu s deťmi taktiež **smernica o sexuálnom zneužívaní detí**⁴², a to tým, že členským štátom ukladá povinnosť zabezpečiť, aby sa zapojenie do sexuálnych aktivít s dieťaťom – v rámci prostitúcie – kvalifikovalo ako trestný čin, za ktorý sa ukladajú minimálne úrovne trestov odňatia slobody.

Z informácií poskytnutých Komisiou vyplýva jasná **potreba silných záruk, že sankcionované nebudú obeť, ale tí, ktorí ich vykorisťujú a využívajú.** Pokiaľ sa tento aspekt nebude riešiť, s obeťami sa bude zaobchádzať ako so zločincami a samotné budú potrestané, zatiaľ čo páchatelia a užívatelia budú mať z tejto nečinnosti úžitok. **V tomto zmysle je zásadné prijať opatrenia vrátane právnych opatrení na zníženie dopytu, ktorý stimuluje obchodovanie s ľuďmi na účely všetkých foriem vykorisťovania.**

⁴⁰ Účelom tejto správy nie je preskúmať dodržiavanie povinností vyplývajúcich z článku 18 smernice zo strany členských štátov; tomuto sa bude venovať samostatná správa podľa článku 23. Informácie obsiahnuté v tejto správe nie je úplné a nemajú žiadny vplyv na zistenia Európskej komisie.

⁴¹ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:168:0024:0032:EN:PDF>.

⁴² [Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ z 13. decembra 2011 o boji proti sexuálnemu zneužívaniu a sexuálnemu vykorisťovaniu detí a proti detskej pornografii.](#)

4. Finančná podpora na účely boja proti obchodovaniu s ľuďmi a plnenie právnych záväzkov

Jednou z najdôležitejších výziev v rámci boja proti obchodovaniu s ľuďmi, ktorú ako takú identifikovali členské štáty a mimovládne organizácie, je **obmedzenosť zdrojov na opatrenia na boj proti obchodovaniu s ľuďmi, pomoc obetiam a preventívne opatrenia na vnútroštátnej úrovni**. Na vyčleňovanie takýchto finančných prostriedkov mala negatívny vplyv aj globálna hospodárska kríza.

Vo väčšine členských štátov neposkytuje praktickú pomoc obetiam štát alebo miestne orgány, ale mimovládne organizácie. Je preto dôležité, aby sa týmto organizáciám zabezpečilo financovanie, ktoré im umožní poskytovať obetiam obchodovania s ľuďmi efektívnu a udržateľnú krátkodobú a dlhodobú pomoc.

Na účinné riešenie obchodovania s ľuďmi, ktoré sa musí realizovať v spolupráci s občianskou spoločnosťou, je potrebné vyčleniť dostatočné rozpočtové prostriedky. Účinné využívanie **všetkých fondov EÚ** týkajúcich sa boja proti obchodovaniu s ľuďmi zo strany členských štátov a **realizácia nákladovo efektívnych vnútroštátnych opatrení** môžu priniesť hmatateľné výsledky a mať dlhodobý vplyv.

ZÁVER

Vďaka príspevkom od členských štátov a ďalších zúčastnených strán k tejto správe je možné poukázať na niekoľko **klúčových výziev**, ktoré EÚ a jej členské štáty musia prioritne riešiť venovaním náležitého úsilia a vyčlenením primeraných zdrojov.

V tejto súvislosti by sa členské štáty mali taktiež prioritne zaoberať bojom proti všetkými formami vykorisťovania, zvýšiť **počet a účinnosť vyšetrovania a trestného stíhania**, pracovať na **zlepšení zberu údajov** v oblasti obchodovania s ľuďmi, zamerať sa na **včasnú identifikáciu všetkých obetí** vrátane zavedenia vhodných mechanizmov na tento účel, zabezpečiť, aby bola všetkým obetiam poskytnutá **ochrana a pomoc**, v rámci všetkých činností prijímať **rodovo špecifické opatrenia a uplatňovať prístup zameraný na deti**, zamerať sa na **najzraniteľnejšie obeť** vrátane ohrozených detí, poskytovať **náležitú podporu detským obetiam, predchádzať** obchodovaniu s ľuďmi zameraním sa na **dopyt**, ktorý poháňa všetky formy vykorisťovania, systematicky **vyhodnocovať vnútroštátne stratégie a akčné plány**, pridelovať na boj proti obchodovaniu s ľuďmi **náležité zdroje** a **zmysluplne spolupracovať s občianskou spoločnosťou**.

Je dôležité, aby členské štáty nabádali **vlády a nezávislé orgány, aby sa riadne zúčastňovali na práci siete národných spravodajcov alebo rovnocenných mechanizmov (NREM) EÚ** tak, aby boli schopné pracovať na **operatívnej, strategickej a monitorovacej úrovni** informovaným a koordinovaným spôsobom.

Ratifikácia všetkých relevantných medzinárodných a regionálnych nástrojov členskými štátmi môžu podporiť účinnosť a ucelenosť spoločného úsilia. V tomto kontexte by sa malo podporovať **posilnenie medzinárodnej spolupráce** v oblasti výmeny informácií, zberu

údajov, výskumu, monitorovania a hodnotenia s cieľom maximalizovať vplyv opatrení, vyhnúť sa zdvojovaniu úsilia a znížiť administratívne zaťaženie členských štátov.

Prijatie smernice o boji proti obchodovaniu s ľuďmi a transpozičné postupy na vnútroštátnej úrovni⁴³ viedli k značnej dynamike v oblasti zvyšovania informovanosti o rozsahu tohto javu v EÚ a potrebe riešiť ho prostredníctvom širokej škály nástrojov na prevenciu, ochranu a trestné stíhanie. Napokon, **členské štáty riadnym a úplným vykonávaním smernice EÚ zaistia predchádzanie tejto trestnej činnosti, trestné stíhanie jej páchatel'ov a – čo je najdôležitejšie – ochranu obetí.**

Komisia bude naďalej pripravovať koordinovanú a konzistentnú reakciu na riešenie problematiky obchodovania s ľuďmi. Do konca roka 2016 uverejní ďalšie dve správy požadované podľa článku 23 tejto smernice týkajúce sa dodržiavania jej ustanovení a kriminalizácie, spolu stratégiu na obdobie po roku 2016 v oblasti obchodovania s ľuďmi.

⁴³ K dnešnému dňu oznámilo Komisii úplnú transpozíciu tejto smernice 26 z 27 členských štátov, na ktoré sa vzťahuje.